

Bölüm 2

İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ VE SINIF İÇİ ÖĞRETMEN UYGULAMALARININ ÇOKLU ZEKÂ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ¹

Nurcan ŞENER²
M. Cihangir DOĞAN³

1. Giriş

İnsanoğlu var olduğu andan itibaren eğitim serüveni de başlamıştır. Bu serüvenin tarihsel gelişiminde eğitimin çeşitli tanımları yapılmış ve yapılan tanımların büyük kısmında eğitimin, bireylerin kendi yaşantılarından hareketle bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda birtakım kasıtlı davranış değişiklikleri oluşturmaya ve kalıcı davranışlar kazandırmayı amaçlayan bir süreç olduğuna dikkat çekilmiştir (Ertürk, 1984; Erden, 2019).

Dünya her gün, her sahada değişmekte ve gelişmektedir. Bu değişim ve gelişim süreçleri tüm ülkeleri ve ülkelerdeki eğitim sistemlerini doğrudan etkilemektedir. Ülkemizde de bu değişim ve gelişimin etkilerini görmek mümkündür (Çağlayan ve Kıratlı, 2017). Bu bağlamda eğitimin en hayati aktarım aracı olan okulların var olma sebebi, eğitim öğretimi planlı ve düzenli şekilde öğrencilere sunmak ve her yönden sağlıklı, başarılı ve mutlu bireyler olabilmelerine rehberlik edebilmektir. Bu süreçte eğitim alan bireyin, kendisinde var olan potansiyelin açığa çıkartılarak gelişimine yönelik uygun eğitim ortamları hazırlanmalıdır. Bu noktada tüm bireylerin öğrenmelerinin bireysel farklılık ve özelliklerine göre değişiklik gösterdiği unutulmamalıdır (Kuzgun ve Deryakulu, 2017).

Günümüz dünyasının ihtiyacı olan insan gücü ve özellikleri bağlamında, öğrencilerin farklı çevre ve deneyimlerden geçerek sınıf ortamına geldikleri gerçeğinden hareketle, dikkat edilmesi gereken en mühim unsur; her öğrencinin farklı ilgi alanları, farklı kişilikleri, öğrenme stilleri, üstün ve zayıf yönlerinin olduğu-

¹ Bu çalışma Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği doktora programında bağlı olarak yürütülen “Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Ortamlarında Çoklu Zekâ Uygulamalarının İncelenmesi” isimli tez çalışması esas alınarak hazırlanmıştır.

² Öğr. Gör. Dr. Marmara Üniversitesi. nsener@marmara.edu.tr

³ Prof. Dr. Marmara Üniversitesi. mcdogan@marmara.edu.tr

Öneriler

Bu araştırma kapsamında incelenen kitaplarda yer alan etkinliklerin çoklu zekâ kuramı açısından yeniden ele alınması, çeşitlendirilmesi ve düzenlenmesini gerektirmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, öğretmenlerin çoklu zekâ kuramı konusunda uygulamalı ve örnek ders işleme süreçleri gözlemleyebilecekleri hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmelidir.

Öğretmenlere çoklu zekâ kuramı hakkında verilen hizmet içi eğitimler, ailelere de bu konu ile ilgili olarak düzenlenecek seminerlerle mutlaka bütünlük arz etmelidir. Kuramın yalnızca okulda öğretmenler tarafından değil, aynı zamanda ebeveynler tarafından da bilinmesi ve uygulanmasının başarısının en önemli adımı oluşturacağı göz ardı edilmemelidir.

Bu çalışma dördüncü sınıflar için yapılmıştır. Çalışma farklı sınıf düzeylerinde de yapılarak araştırma sonuçları arasında karşılaştırma yapılabilir.

Bu çalışma farklı yayınevleri tarafından geliştirilen kitaplar incelenerek de yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Babadoğan, C. (2000). Öğretim stili odaklı ders tasarımı geliştirme. *Millî Eğitim*, 147, 61-63.
- Can, Ş. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile bazı değişkenler arasındaki ilişkinin araştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 70-82.
- Collins, J. and Cook, D. (2001). *Understanding learning influences and outcomes*. London: P.C.P. Ltd. & Association with the Open University.
- Çağlayan E. ve Kıratlı, A. D. (2017). Resim bölümlerinde uygulanan eğitim programları hakkında öğretim elemanı görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32 (4), 780-793
- Çaycı, B. (2007). *Kavram öğreniminde kavramsal değişim yaklaşımının etkililiğinin incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demircioğlu, İ. H. (2005). *Tarih öğretiminde öğrenci merkezli yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2002). *Eğitimde program geliştirme*. 4. Basım. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Erdem, E., Demirel, O. (2005). Çoklu zekâ kuramına ilişkin öğretmen görüşleri. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri. Pamukkale Üniversitesi*, 984- 988. Denizli.
- Erden, M. (2019). Eğitim bilimlerine giriş. Ankara: Arkadaş Yayıncılık.
- Ertürk, S. (1984). *Eğitimde 'program' geliştirme*. Beşinci baskı, Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
- Felder, R. M. and Brent, R. (2005). Understanding student differences. *Journal of Engineering Education*, 94(1), 57- 72.
- Gardner, H. (2019). *Eğitilmemiş zihin*. (çev. Merve Özenç Kasımoğlu). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Gardner, H. (2004). *Zihnin çerçeveleri çoklu zekâ kuramı* (çev: E. Kılıç). İstanbul: Alfa.
- Gardner, H. (1993). *Frames of mind: the theory of multiple intelligences*. a subsidiary of perseus books, L.L.C. U.S.A. (Tenth-anniversary edition).
- İnan, C. ve Erkuş, S. (2016). İlkokulda çoklu zekâ kuramının uygulanabilirliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (4), 162-174.
- Kabapınar, Y. (2012). *Kuramdan uygulamaya hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi* (Genişletilmiş 3. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Kuran, K. 2005. Bir gelişim değişim süreci olarak eğitimde toplam kalite yönetimi ve aktif öğrenme ilişkisi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 317, 14-22.
- Kuzgun, Y. ve Deryakulu, D. (2017). *Eğitimde bireysel farklılıklar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Quantitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd Ed.) Thousand Oaks. London. Sage publications.
- MEB (2005). TTKB, *İlköğretim sosyal bilgiler dersi 4-5. sınıflar öğretim programı*. Ankara: Devlet Kitapları.
- Yenice, N. ve Saracaloğlu, A.S. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile fen başarıları arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 162-173.
- Yenilmez, K. ve Bozkurt, E. (2006). Matematik eğitiminde Çoklu Zekâ Kuramı'na yönelik öğretmen düşünceleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 12. Burdur.
- Yeşildere, S. (2003). İlköğretim yedinci sınıf matematik dersi tamsayılar ünitesinde çoklu zekâ teorisi tabanlı öğretimin öğrenci başarısına etkisi. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yin, R. K. (1984). *Case study research: design and methods*. Beverly Hills, CA: Sage.